

Munkaerő-piaci helyzetkép

A munkaerőválság makrogazdasági okai

Dr. Domján Erika FruitVeB

Kecskemét

2018. április 21.

Munkaerő-piaci problémák

- **A KÍNÁLATOT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK**
 - demográfiai problémák
 - népmozgalom – belső és külső vándorlás
 - iskolázottság, szakképzés problémái
 - **A KERESLETI OLDALT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK**
 - Verseny a munkaerőért a szektorok között
 - Versenypiac vs. állami foglalkoztatás
 - **MUNKAERŐ-PIACI EGYENSÚLYTALANSÁG**
 - munkanélküliség
 - munkaerő hiány
 - alacsony nettó bérek vs. magas bérköltségek problémája
 - **JÖVŐKÉP**
-

DEMOGRÁFIAI HELYZETKÉP

Magyarország népessége, 1949–2017

A népesség száma január 1-jén, ezer fő

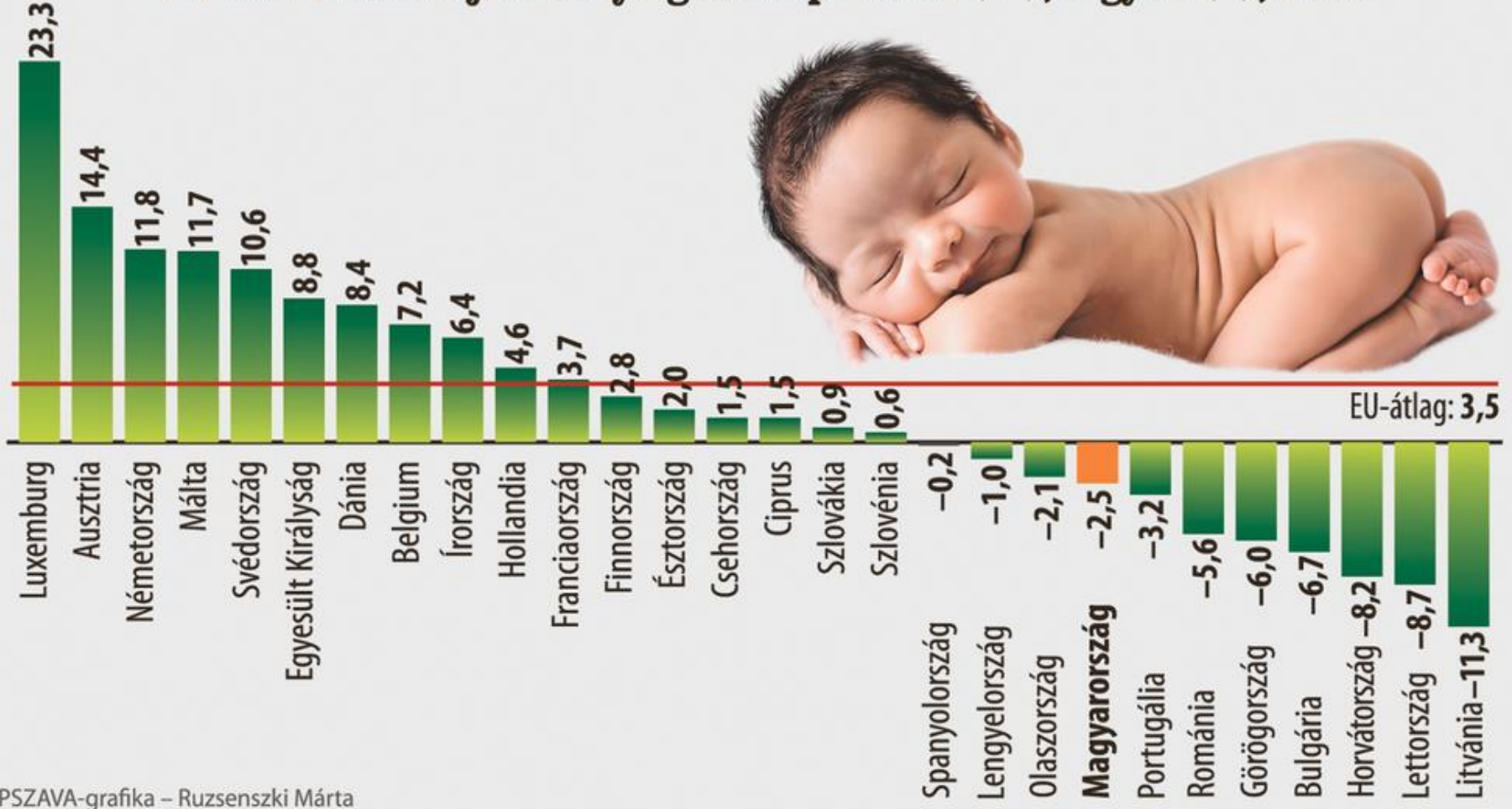
Az élve születések és a halálozások száma Magyarországon (1960–2017. január–április)

Az ezer lakosra jutó élve születések és halálozások száma:

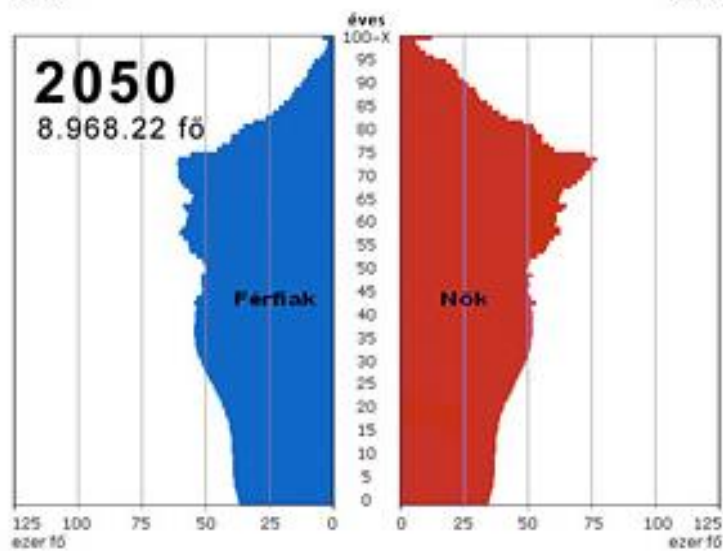
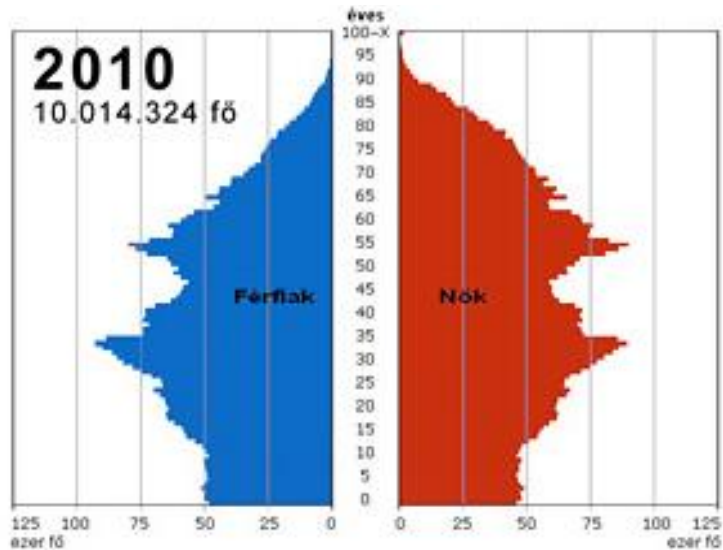

Az ezer lakosra jutó tényleges szaporodás (+), fogyás (-), 2015

Forrás: www.ksh.hu

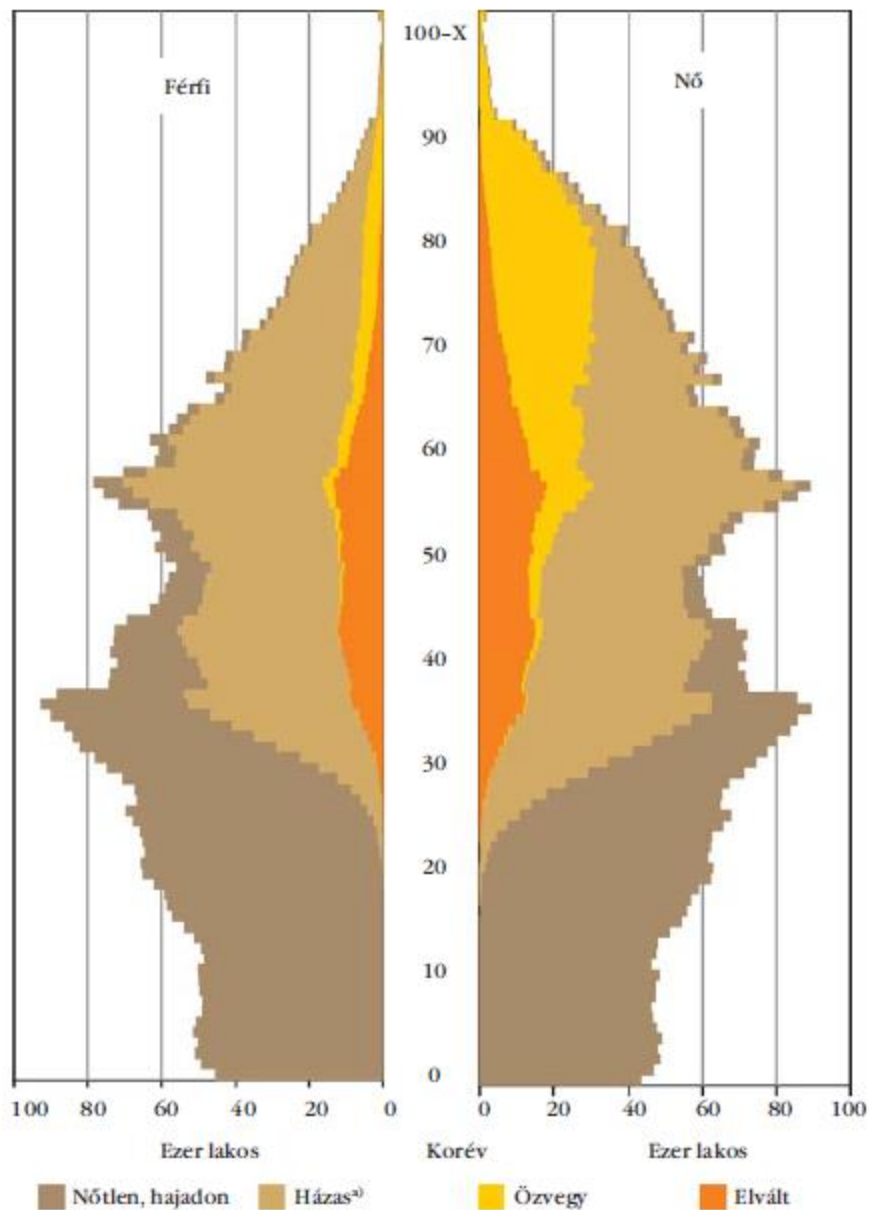

Korfa

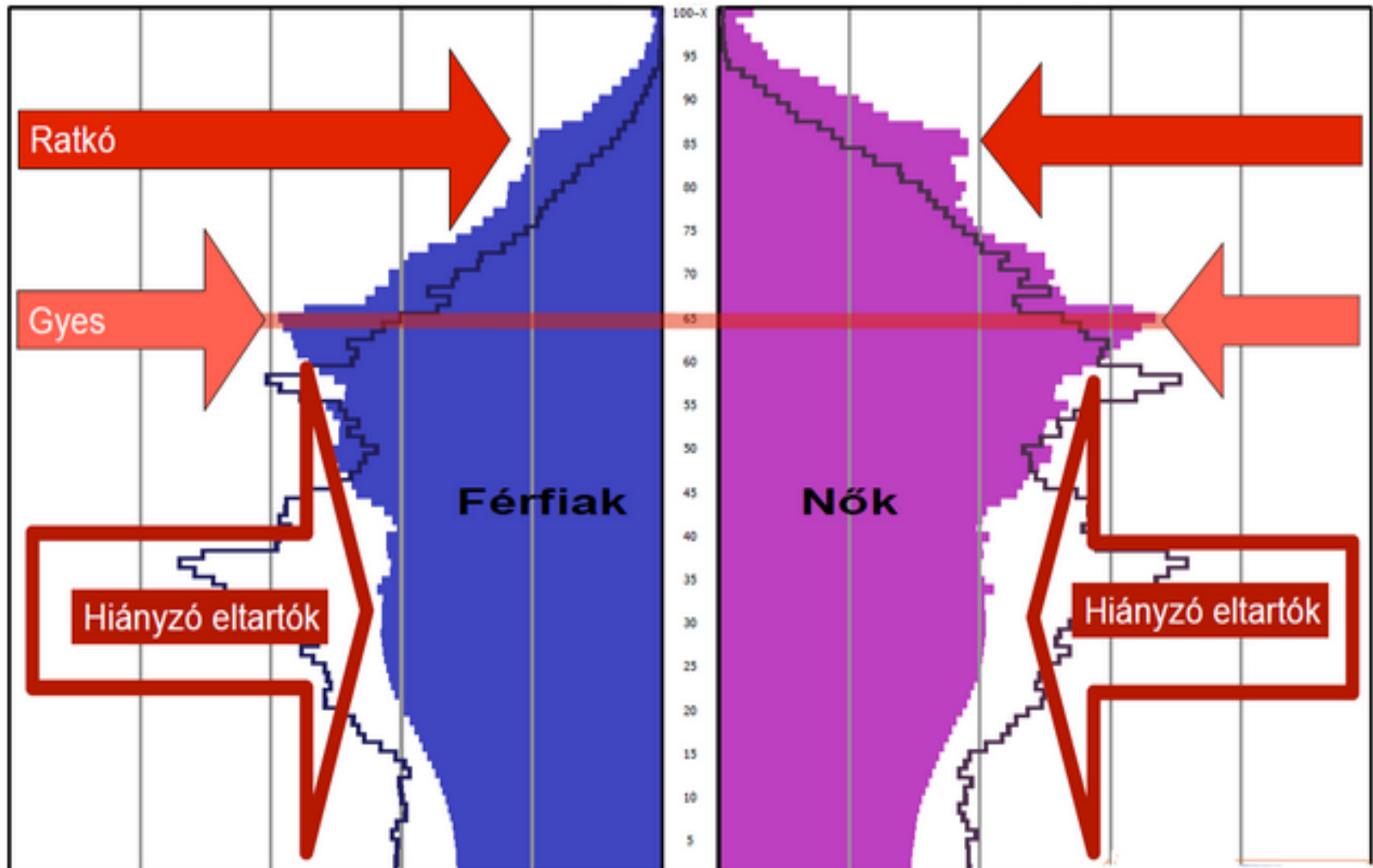
Magyarország népesség-megoszlása
(forrás: www.ksh.hu)

A népesség száma nem, életkor és családi állapot szerint,
2011. január 1.

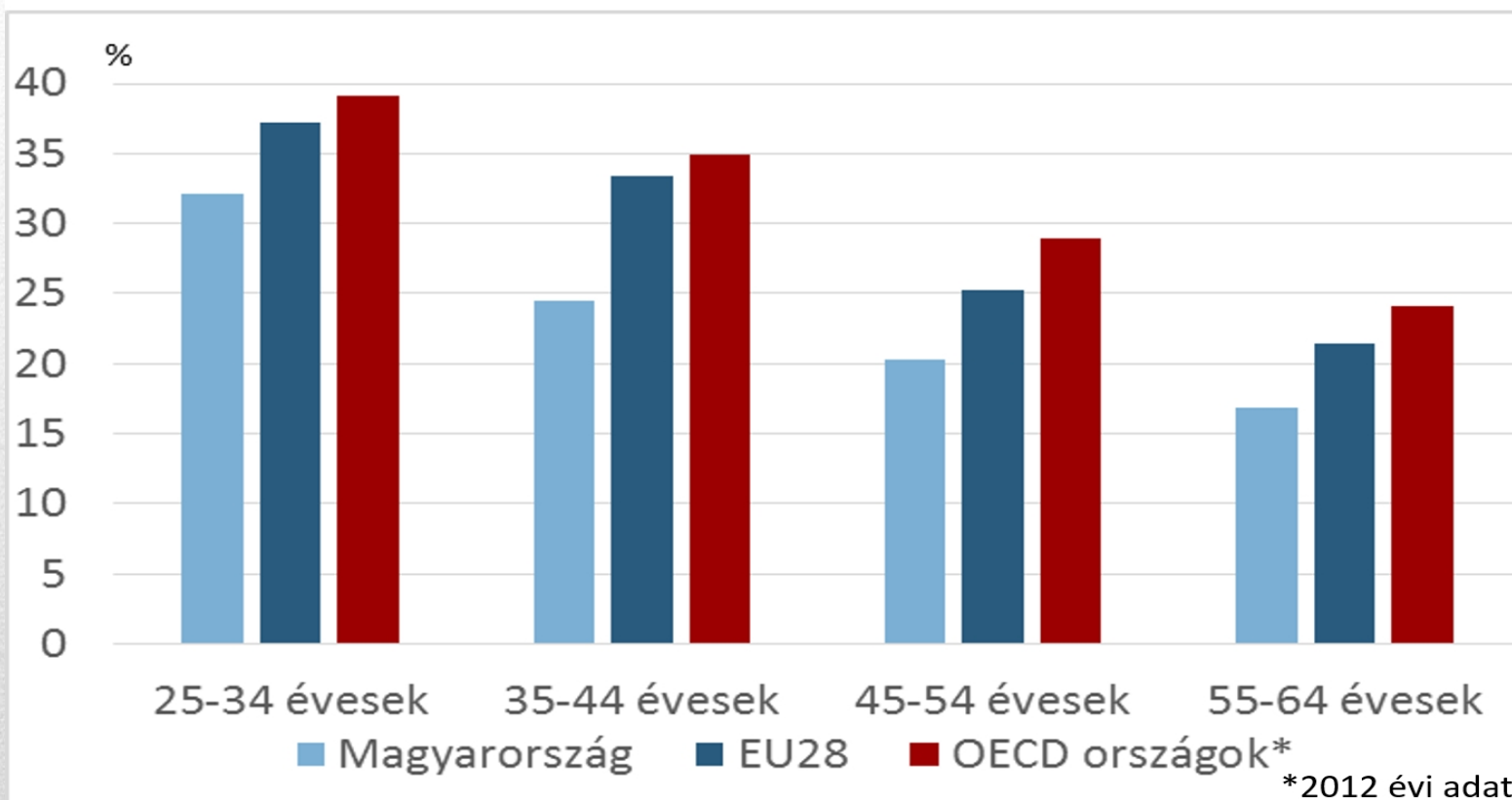
a) Az azonos nemű bejegyzett élettársakkal együtt.

Magyarország népességének száma nemek és életkor szerint, 2021

Forrás: KSH, Consequit, Portfolio.hu

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az egyes korcsoportokban, 2014

Különbségek a képzettségben

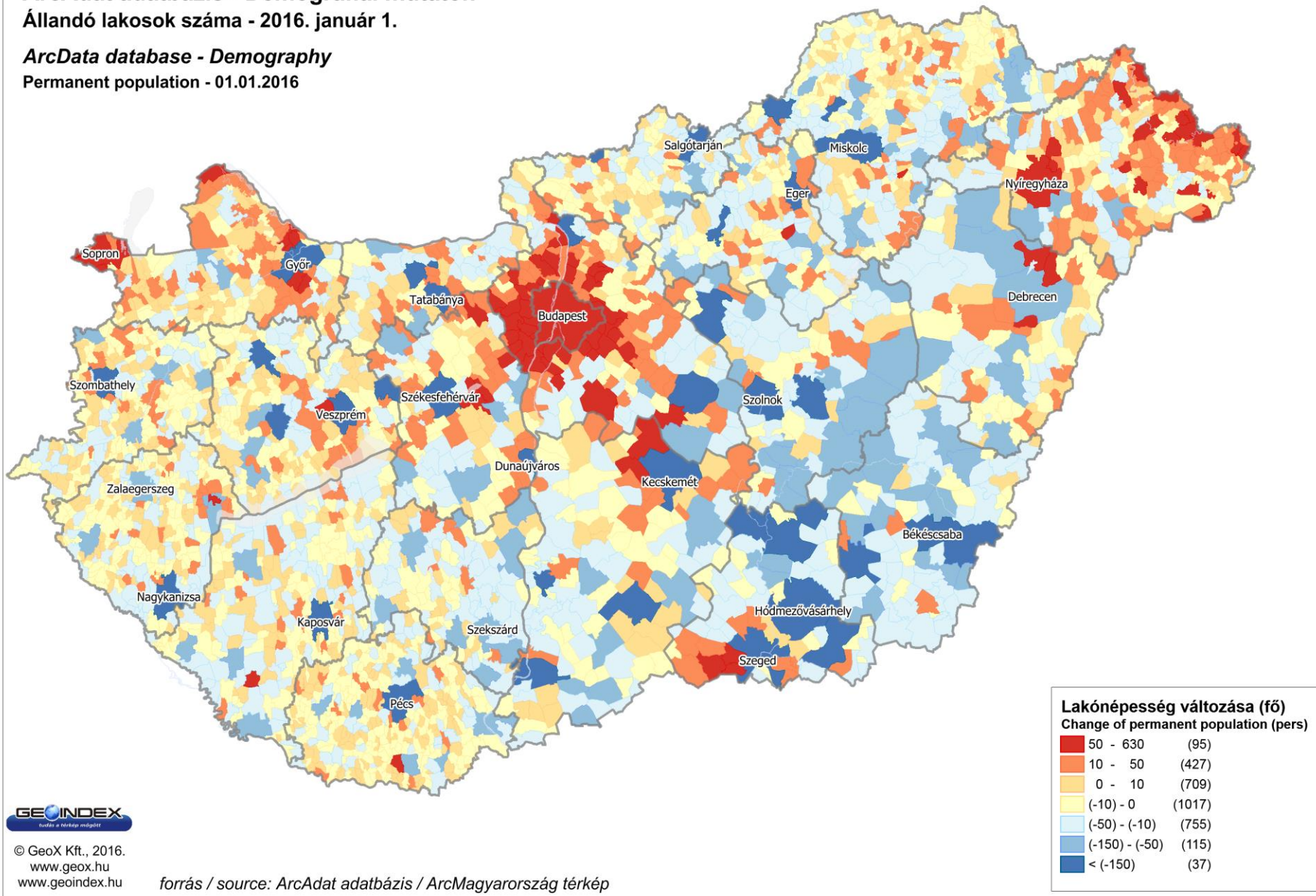
ArcAdat adatbázis - Demográfiai mutatók

Állandó lakosok száma - 2016. január 1.

ArcData database - Demography

Permanent population - 01.01.2016

Lakónépesség változása 2015-2016 között

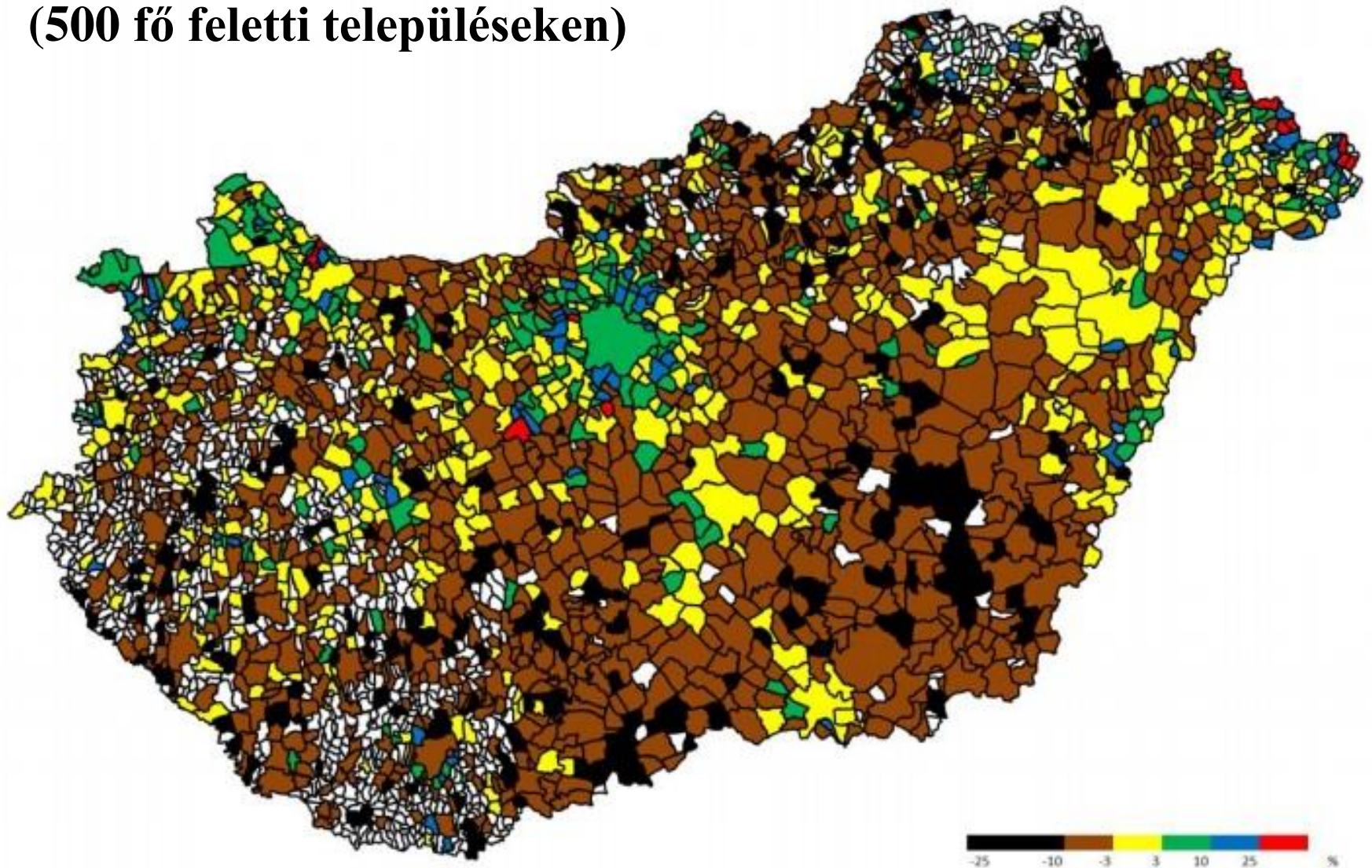

Népmozgalom

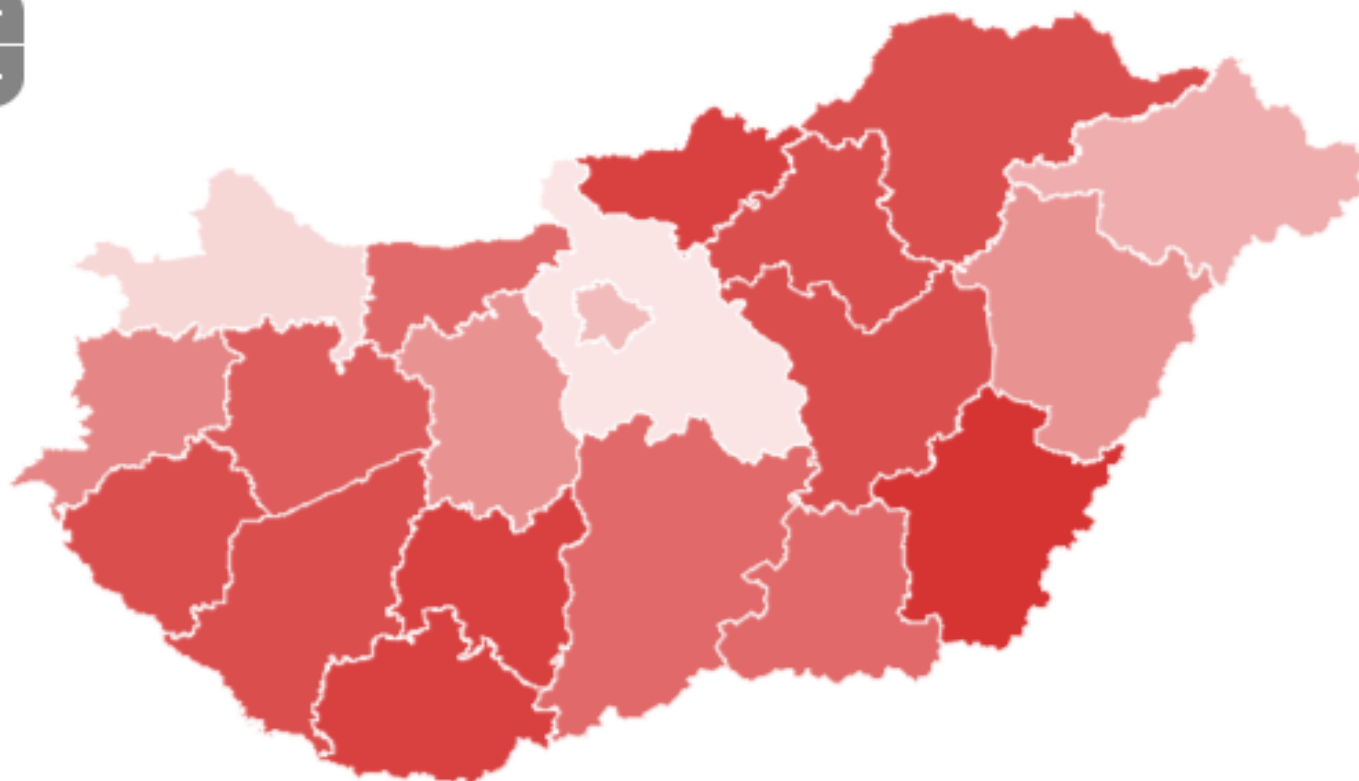
BELFÖLDI VÁNDORLÁS

Az állandó lakosok számának változása 2007-2015 között (%) (500 fő feletti településeken)

Forrás: KSH adatai alapján GKI számítás

A 15-64 éves munkaképes korú népesség változása megyénként 2007 és 2017* között (százalék)

százalék

népességcsökkenés

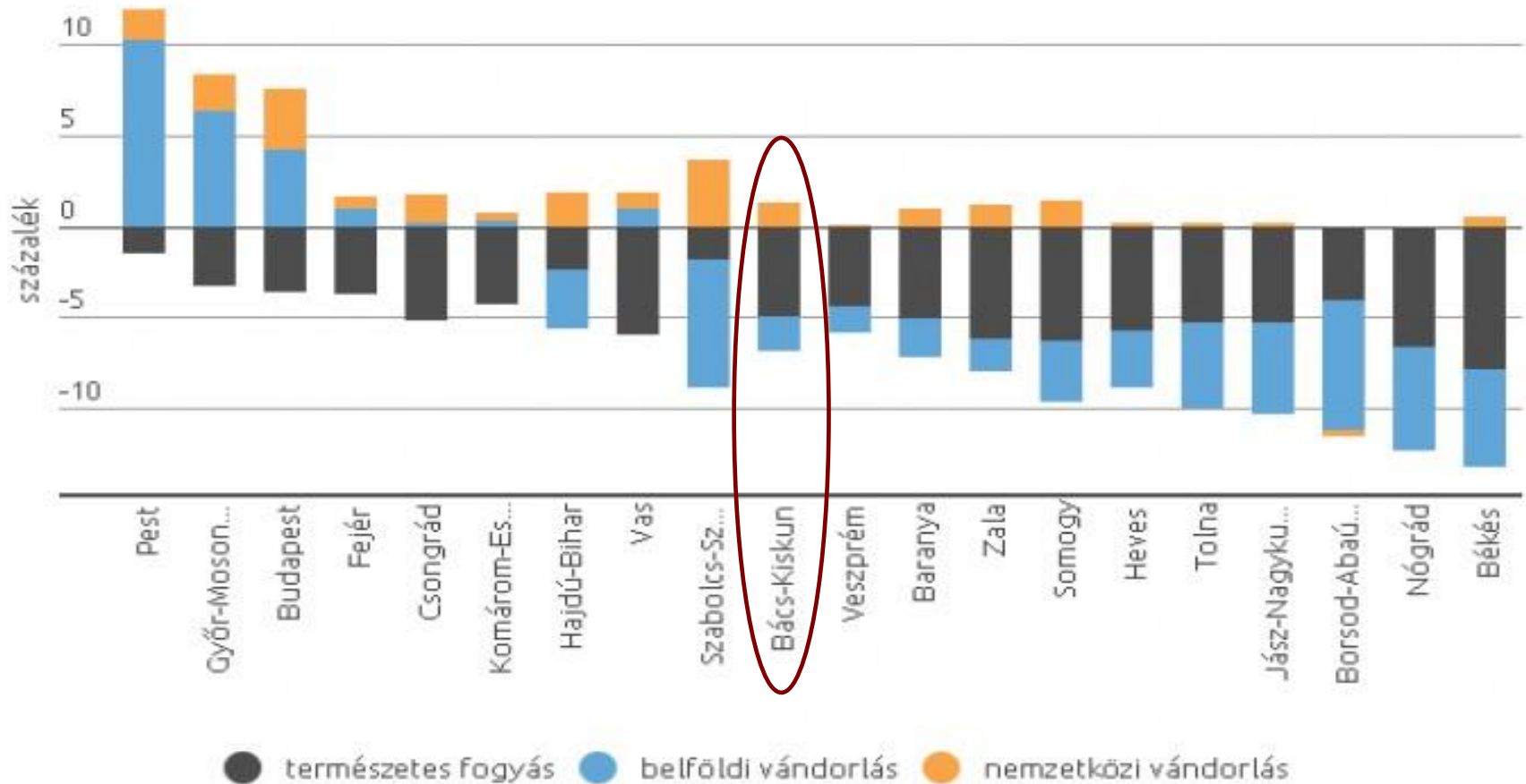
népességnövekedés

-12%-11% -10% -9% -8% -7% -6% -5% -4% -3% -2% -1% 0% 1% 2%

Forrás: KSH, G7-számítás. *2017 első három negyedévének átlaga alapján

A népességváltozás összetétel-hatás szerint, avagy az egyes népmozgalmi események mennyiben

járultak hozzá a tényleges népességfogyáshoz, illetve szaporodáshoz 2006 óta

Forrás: KSH, G7.hu számítás

Iskolázottság, szakképzés

Felsőoktatás: önálló vagy integrált intézmények

Középfokú képzés:

- 51 tiszta-profilú agrár-szakképző szakközépiskola
- Kb. 60 intézményben vegyes a képzési szerkezet, az agrárképzés mellett kisebb mértékben foglalkoznak a nem agrárterülethez (elsősorban informatika, környezetvédelem) tartozó szakképzéssel.

Iskolarendszeren kívüli szakképzés

HATÁRON ÁTNYÚLÓ VÁNDORLÁS

Magyar állampolgárok egyes európai országokban*, 2015

Litvánia	23
Lettország	25
Liechtenstein	43
Észtország	50
Bulgária	153
Izland	200
Szlovénia	355
Törökország	459
Portugália	482
Finnország	1 879
Csehország	2 304
Románia	2 841
Norvégia	3 144
Dánia	3 846
Svédország	6 297
Belgium	6 359
Olaszország	7 708
Írország	7 768
Szlovákia	8 628
Hollandia	11 223
Svájc	14 882
Ausztria	54 939
Egyesült Királyság	86 519
Németország	150 712

Európa: kb. 400 000 fő

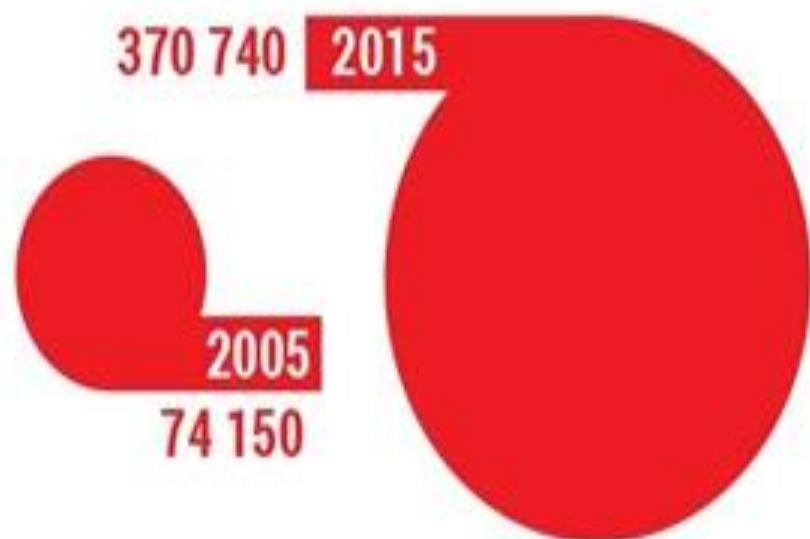
fő

*A legalább egy éve kint tartózkodók száma (kivéve Ausztriát, ahol hamarabb bekerülnek a legalább átmenetileg kitelepültek a helyi statisztikai rendszerbe).

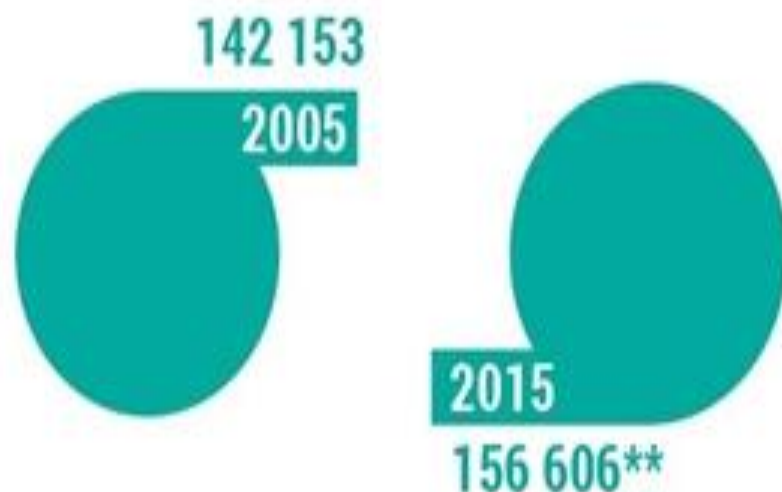
Forrás: Eurostat – Magyar Demográfiai Évkönyv 2015 (KSH, 2016)

A külföldön élő magyar, illetve a Magyarországon élő külföldi állampolgárok száma, 2005–2015

magyarok külföldön

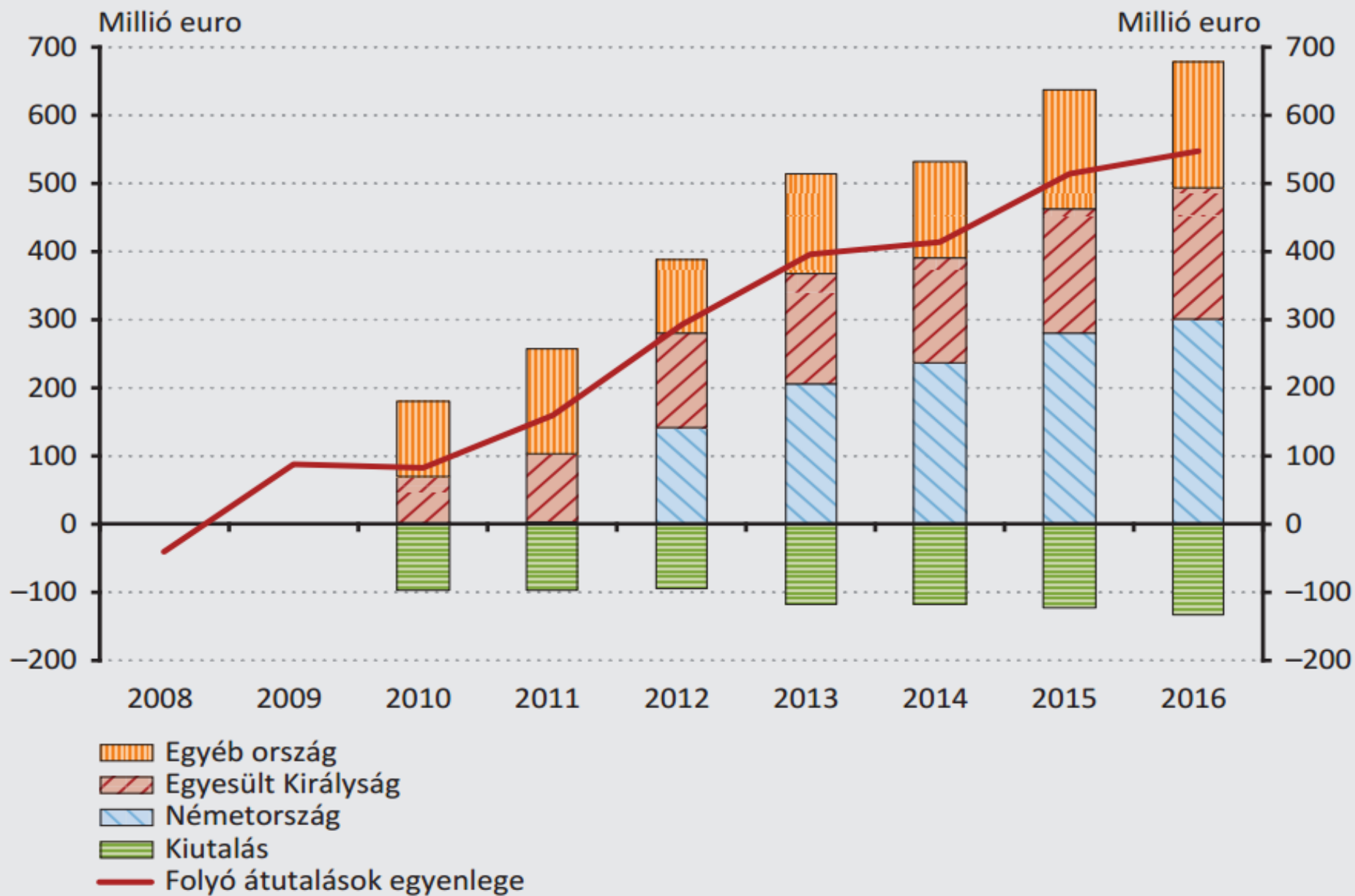
külföldiek Magyarországon*

*Nem csak európai állampolgár. **2016. január 1.

Forrás: Eurostat – Magyar Demográfiai Évkönyv 2015 (KSH, 2016)

A tartósan külföldön dolgozó magyar munkavállalók folyó átutalásai

Megjegyzés: Az Eurostaton rendelkezésre álló adatok között a folyó átutalások országonkénti megbon-
tása csak 2010-től áll rendelkezésre

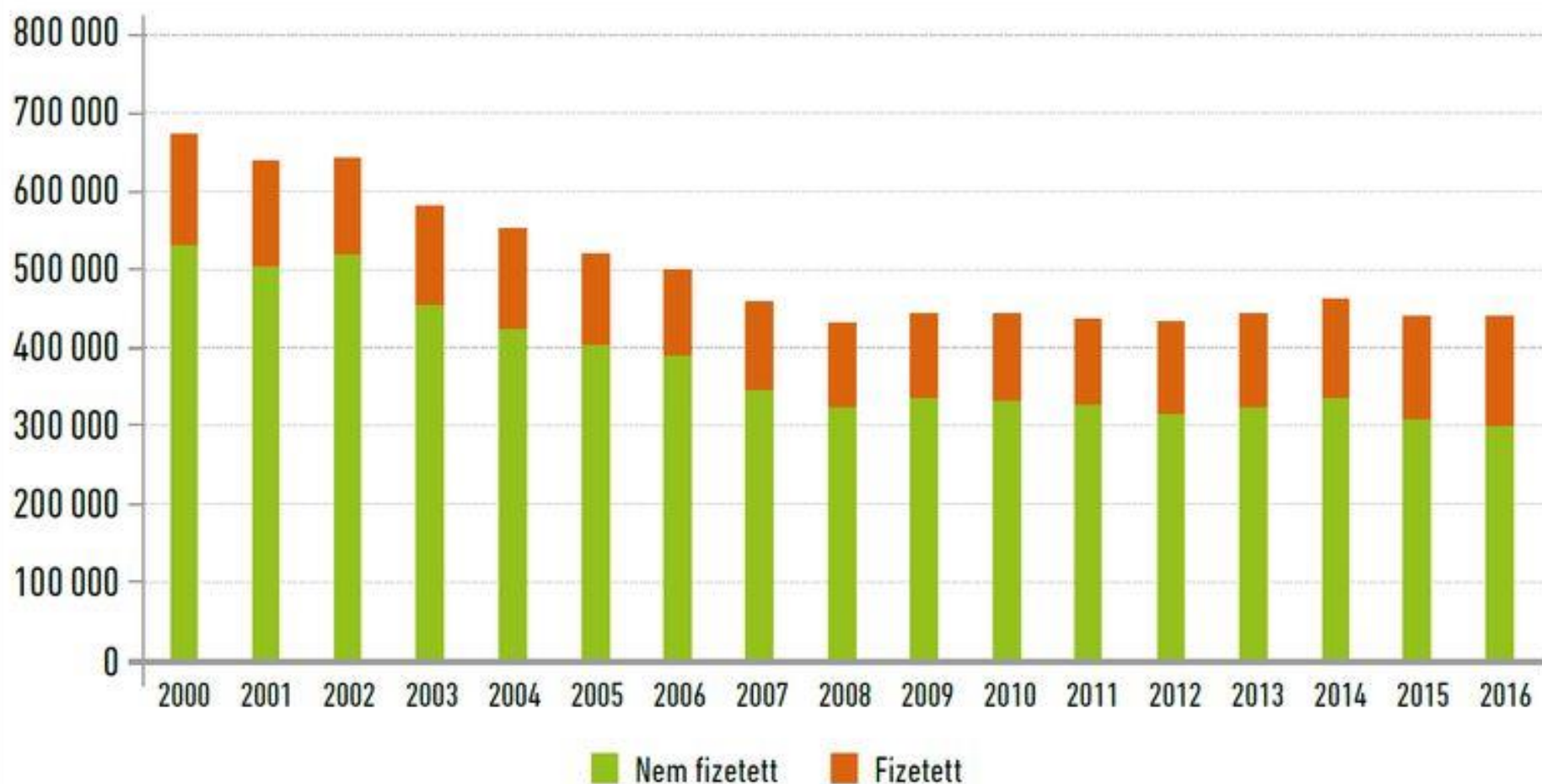

A KERESLETI OLDALT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

Munkahelyek száma szektoronként (2017)

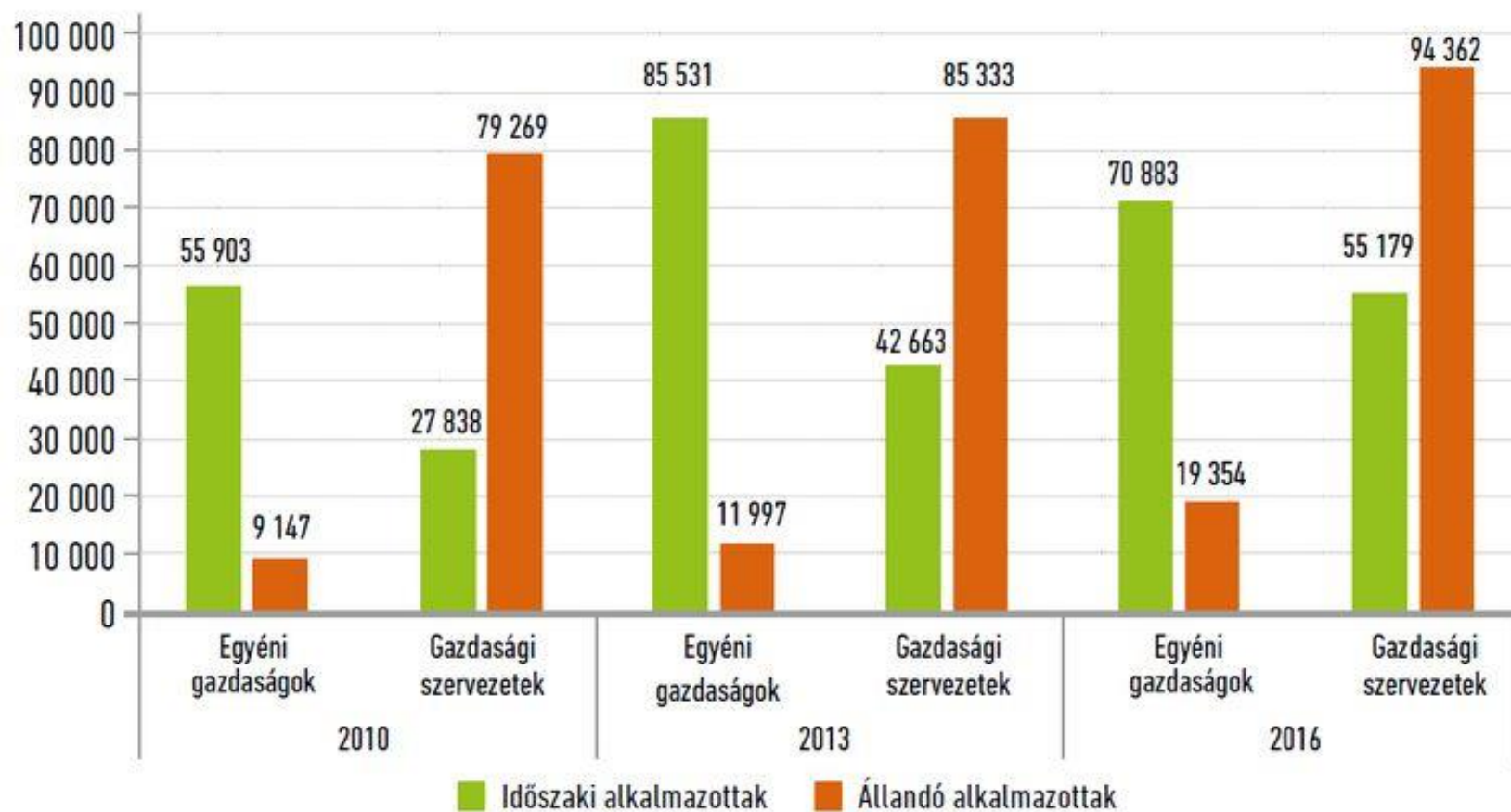
- A **primer** szektorhoz tartozik a mezőgazdaság és a bányászat (kitermelő ipar) – **220 ezer fő (5%)**.
- A **szekunder** szektorhoz a feldolgozóipar sorolható – **1 390 ezer fő (31%)**.
- A **tercier** szektor lényegében a szolgáltatások összessége – **2 812 ezer fő (64%)**.
- A „tudásgazdaság” vagy információs gazdaság munkavállalóinak számát a KSH nem méri.
- Összesen: **4 422 ezer fő**

2. ábra: Mezőgazdasági munkaerő-felhasználás alakulása 2000–2016 között, ÉME

Forrás: KSH, AKI: Mezőgazdasági Számlarendszer, 2016. II. előrejelzés

3. ábra: az időszakos és állandó alkalmazottak száma gazdálkodási forma szerint 2010–2016 között

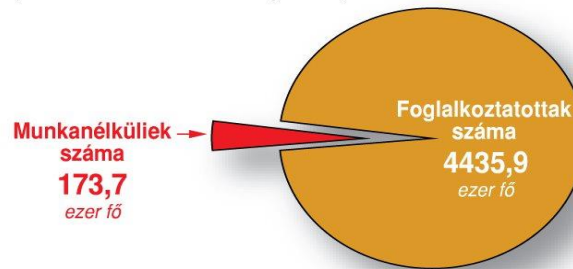
Forrás: KSH, Általános Mezőgazdasági Összeírás, 2010; KSH Gazdaságszerkezeti Összeírás 2013; KSH Agrárium, 2016 (előzetes adatok), Statisztikai Tükör, 2016. november 22.

A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon (2015. január–2018. január)

2015. I-III. 2015. III-V. 2015. V-VII. 2015. VII-IX. 2015. IX-XI. 2015. XI-2016. I. 2016. I-III. 2016. III-V. 2016. V-VII. 2016. VII-IX.

A foglalkoztatottak és a munkanélküliek száma
(2017. november–2018. január)

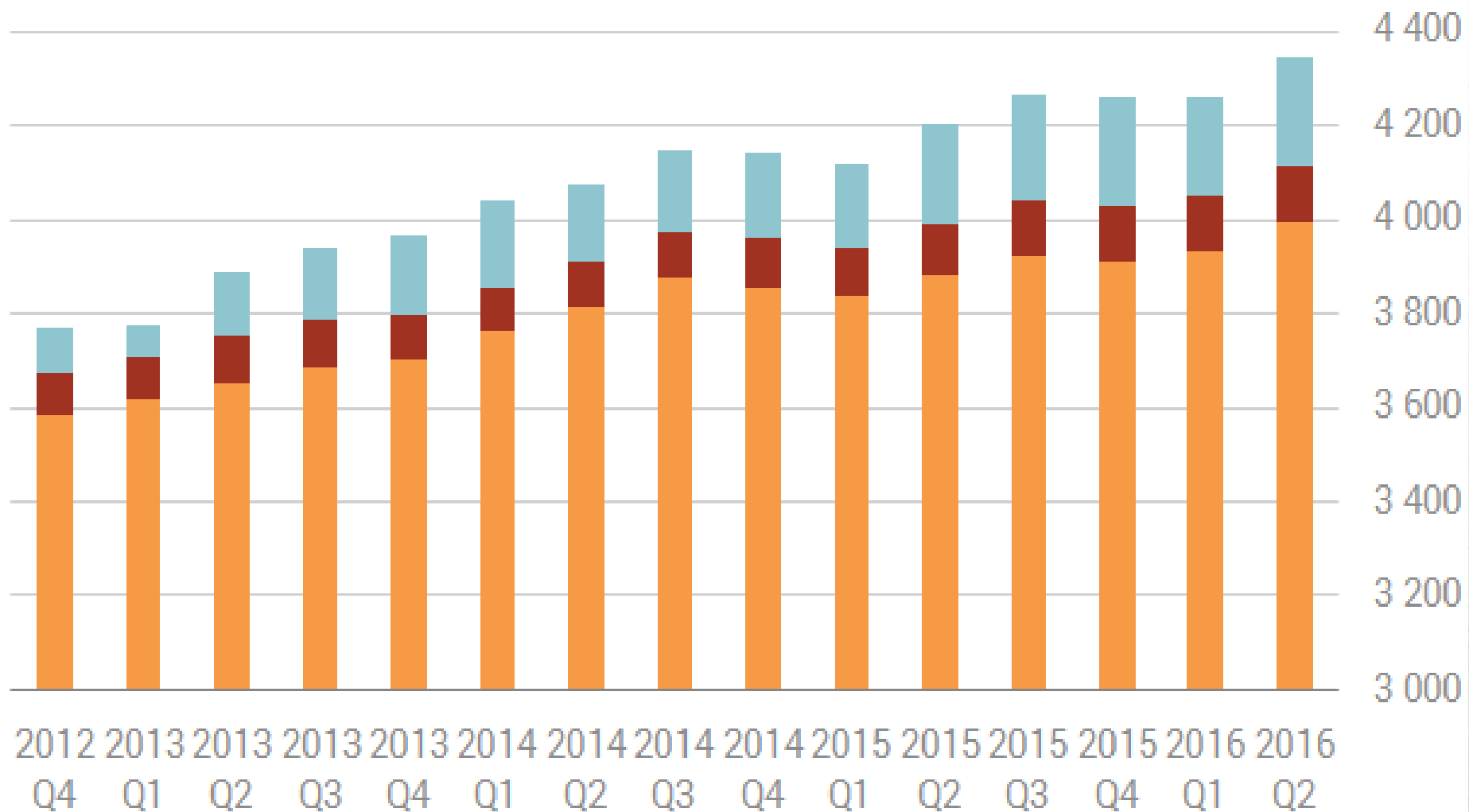

2016. IX-XI. 2016. XI-2017. I. 2017. I-III. 2017. III-V. 2017. V-VII. 2017. VII-IX. 2017. IX-XI. 2017. XI-2018. I.

(15–74 éves népesség)

Foglalkoztatottság alakulása összetétel szerint (ezer fő)

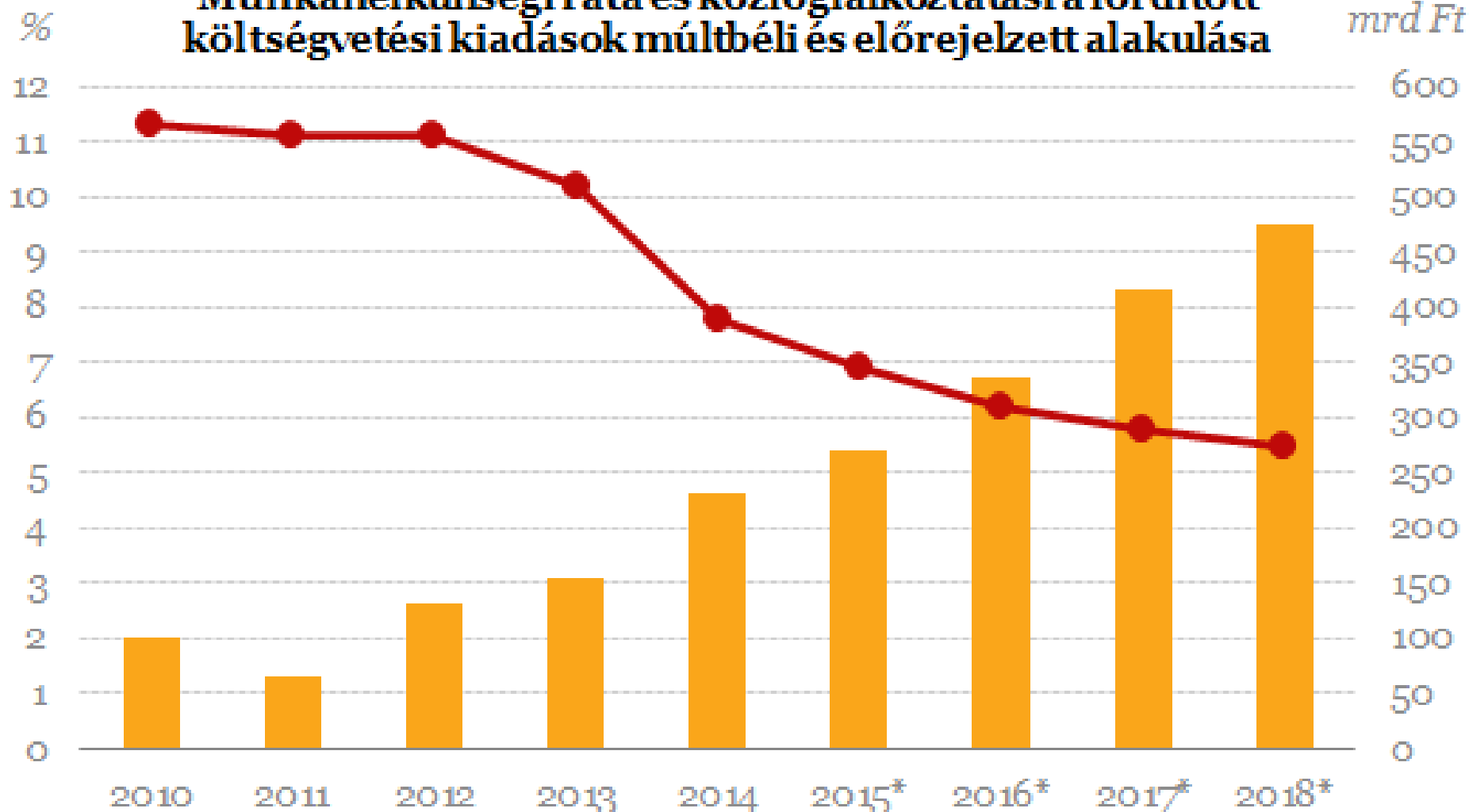
Forrás: KSH MEF, Portfolio

■ Elsődleges munkapiac

■ Külföldi telephely

■ Közmunka

Munkanélküliségi ráta és közfoglalkoztatásra fordított költségvetési kiadások múltbéli és előrejelzett alakulása

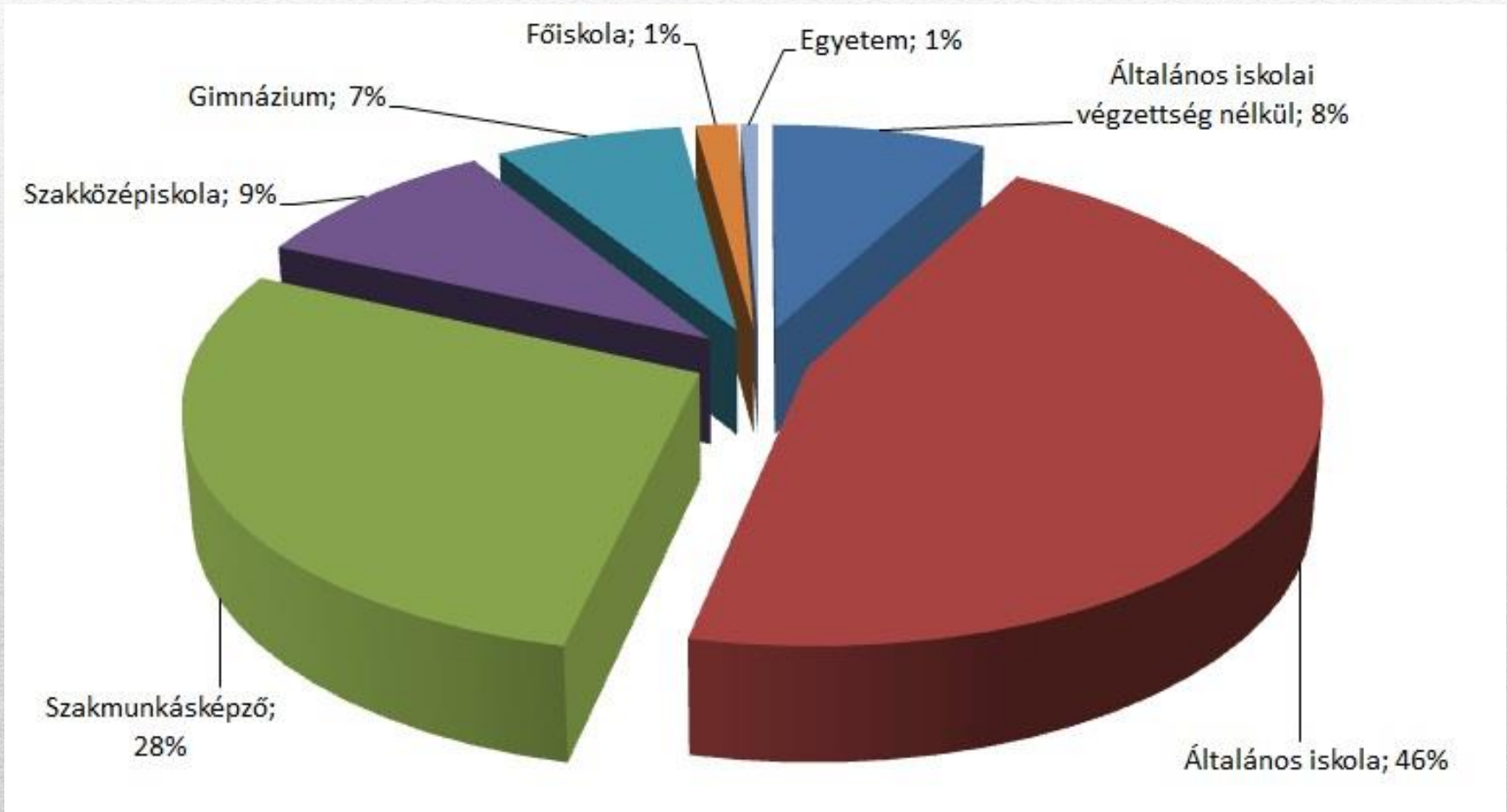
Forrás: KSH, Portfolio

■ Kiadások (j.t.)

● Munkanélküliségi ráta (b.t.)

*Konvergencia program 2015-2018, 2015. évi költségvetés középtávú előrejelzései

A közmunkások iskolai végzettség szerinti megoszlása, 2014

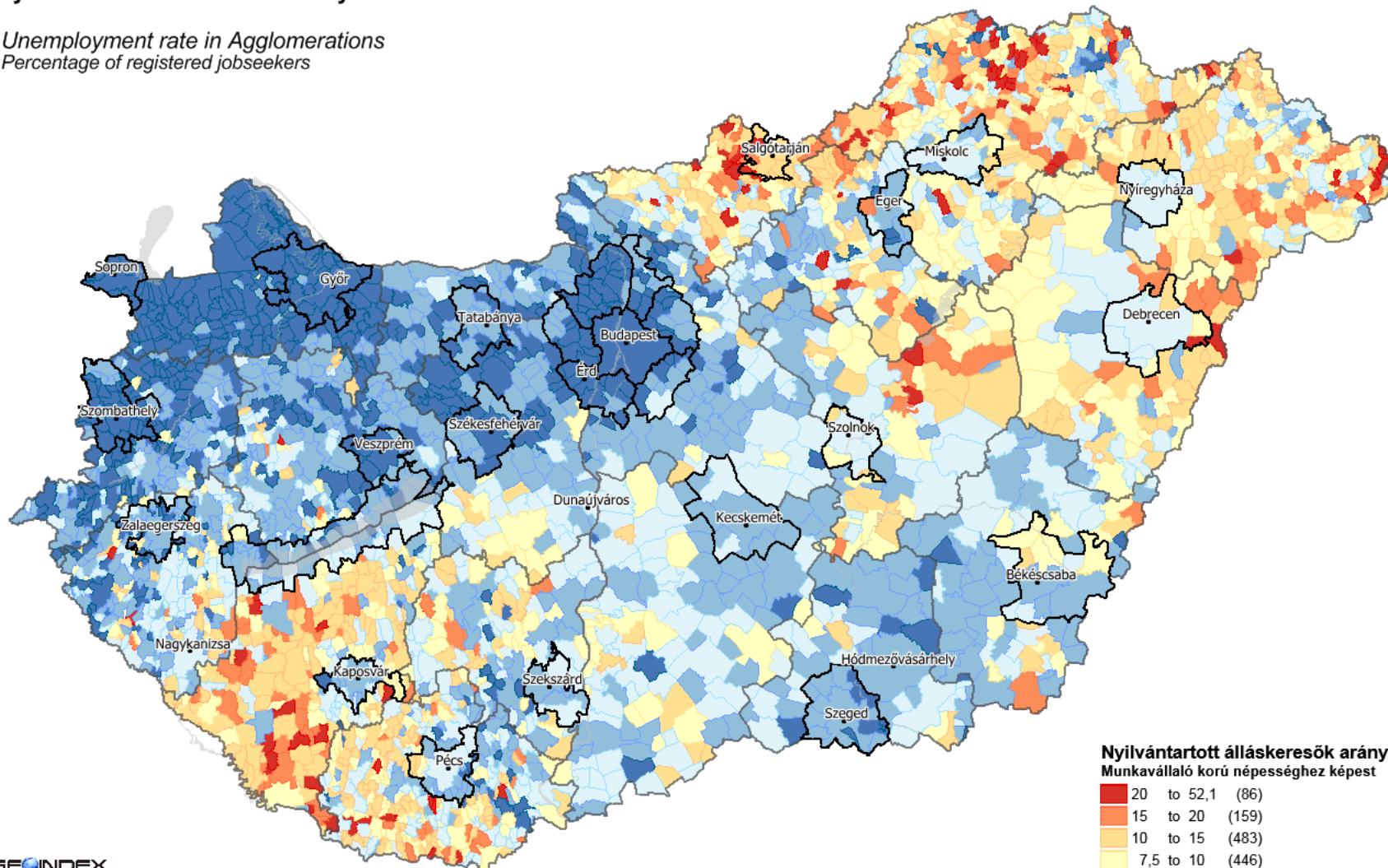

Agglomerációs térségek munkanélkülisége

Nyilvántartott álláskereső aránya

2016 január

Unemployment rate in Agglomerations
Percentage of registered jobseekers

Nyilvántartott álláskereső aránya (%) Munkavállaló korú népességhez képest

20 to 52,1	(86)
15 to 20	(159)
10 to 15	(483)
7,5 to 10	(446)
5 to 7,5	(627)
3 to 5	(747)
0 to 3	(607)

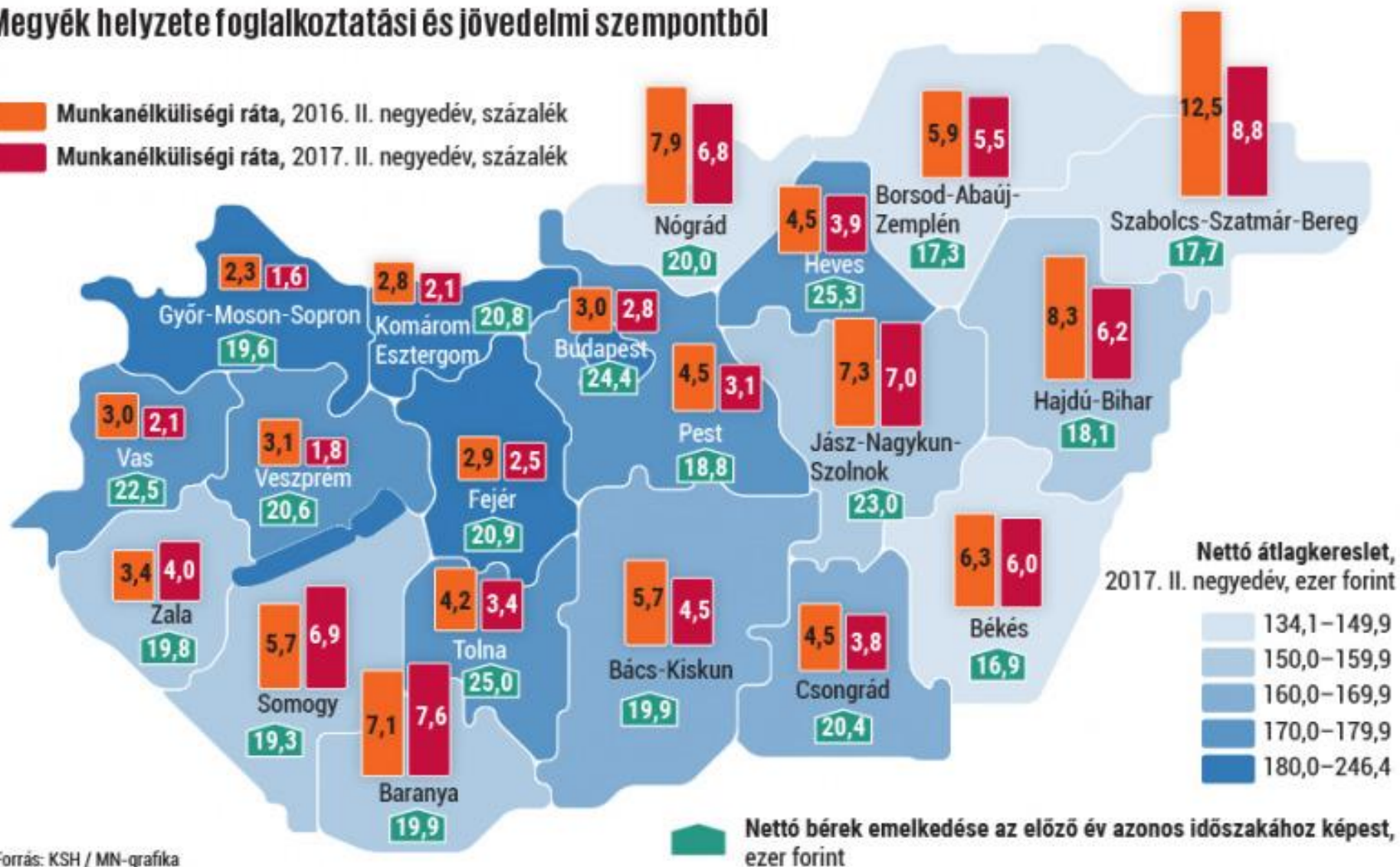
GEINDEX
nyilvánosságért

© GeoX Kft., 2016.
www.geox.hu
www.geoindex.hu

forrás/source: ArcAdat adatbázis, ArcMagyarország térkép

Megyék helyzete foglalkoztatási és jövedelmi szempontból

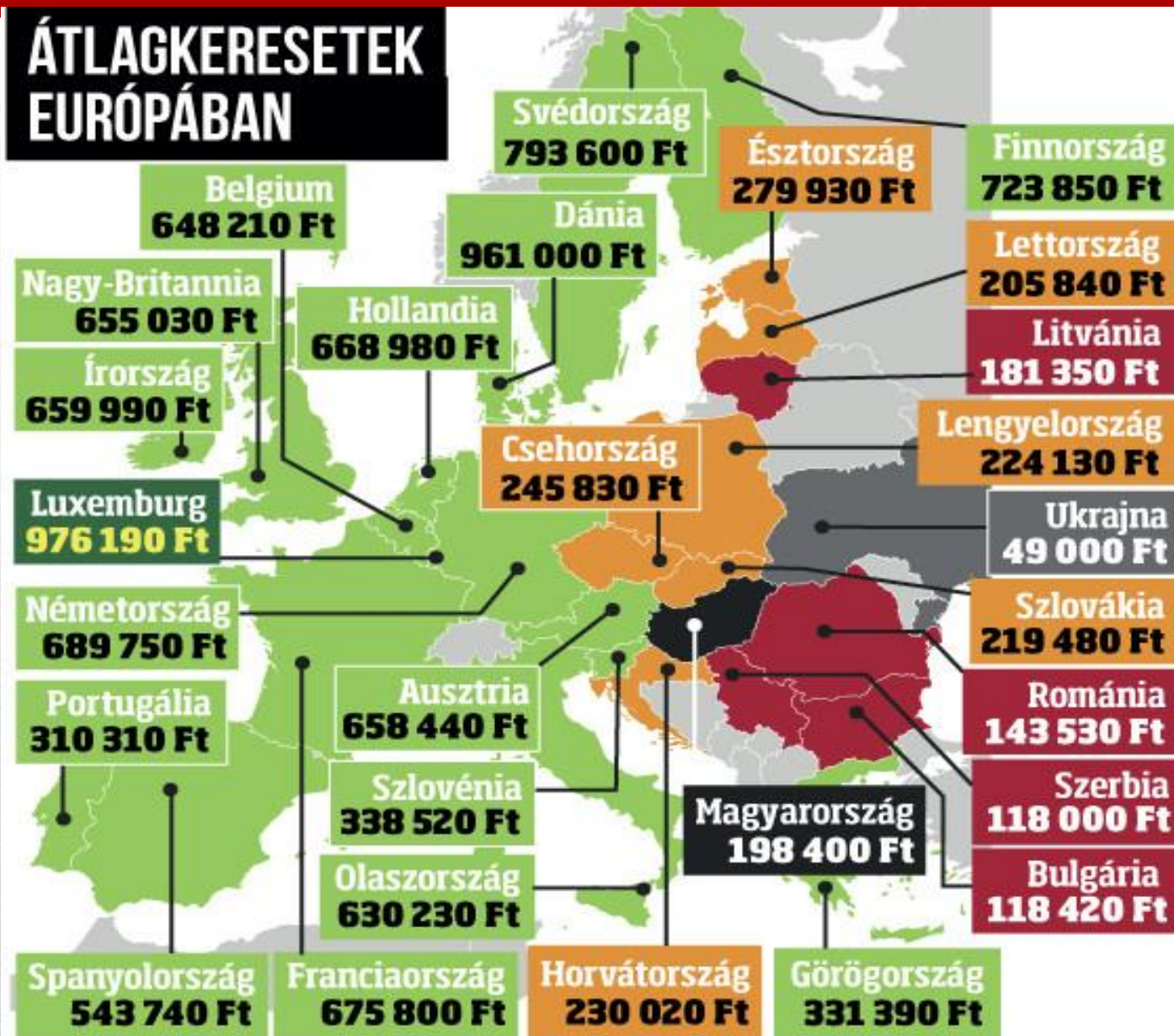
■ Munkanélküliségi ráta, 2016. II. negyedév, százalék
■ Munkanélküliségi ráta, 2017. II. negyedév, százalék

KERESETEK

ÁTLAGKERESETEK EURÓPÁBAN

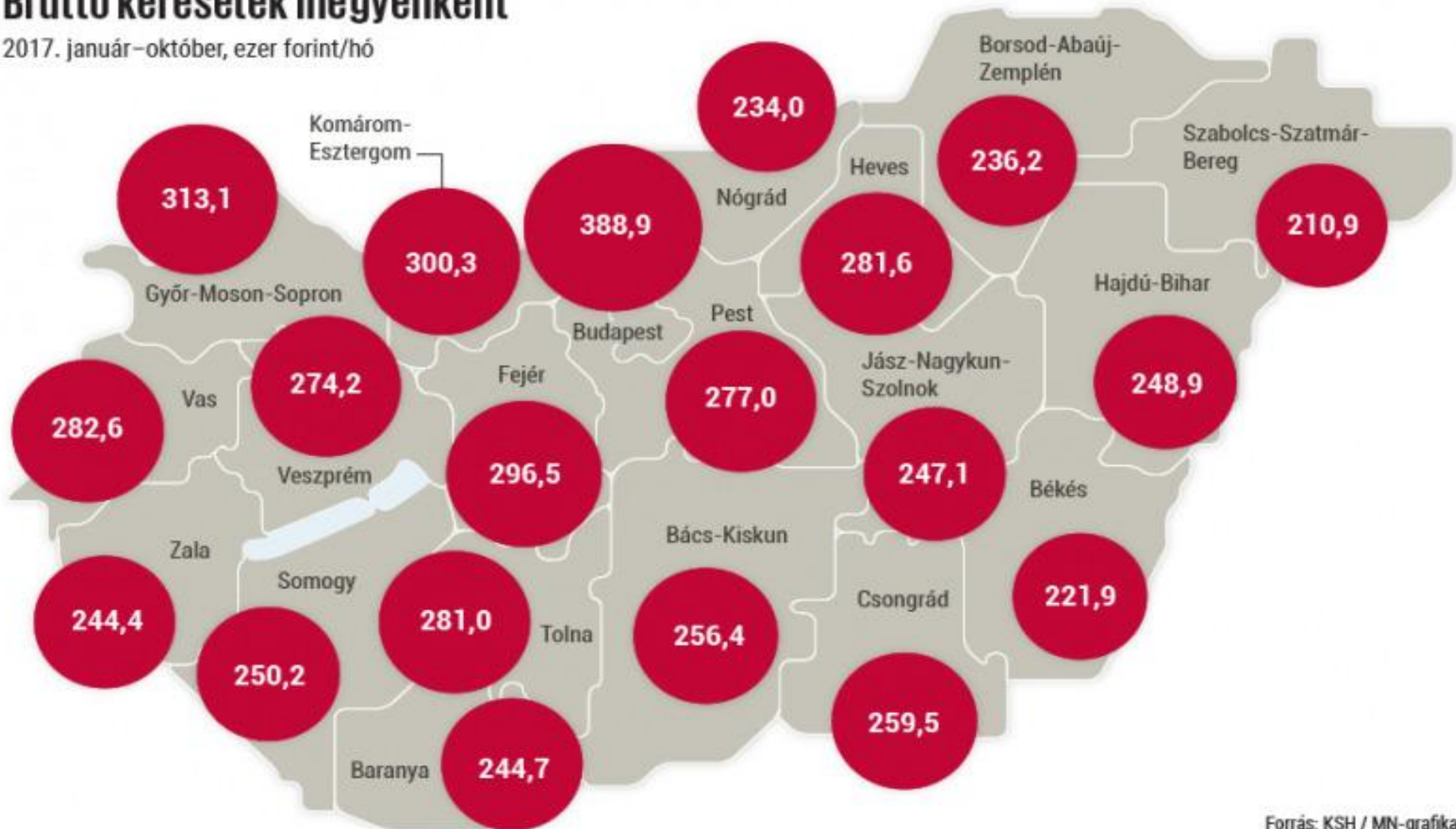

Forrás: <https://www.reinischfischer.com/2017>

Jelentős területi különbségek (2017)

Bruttó keresetek megyénként

2017. január-október, ezer forint/hó

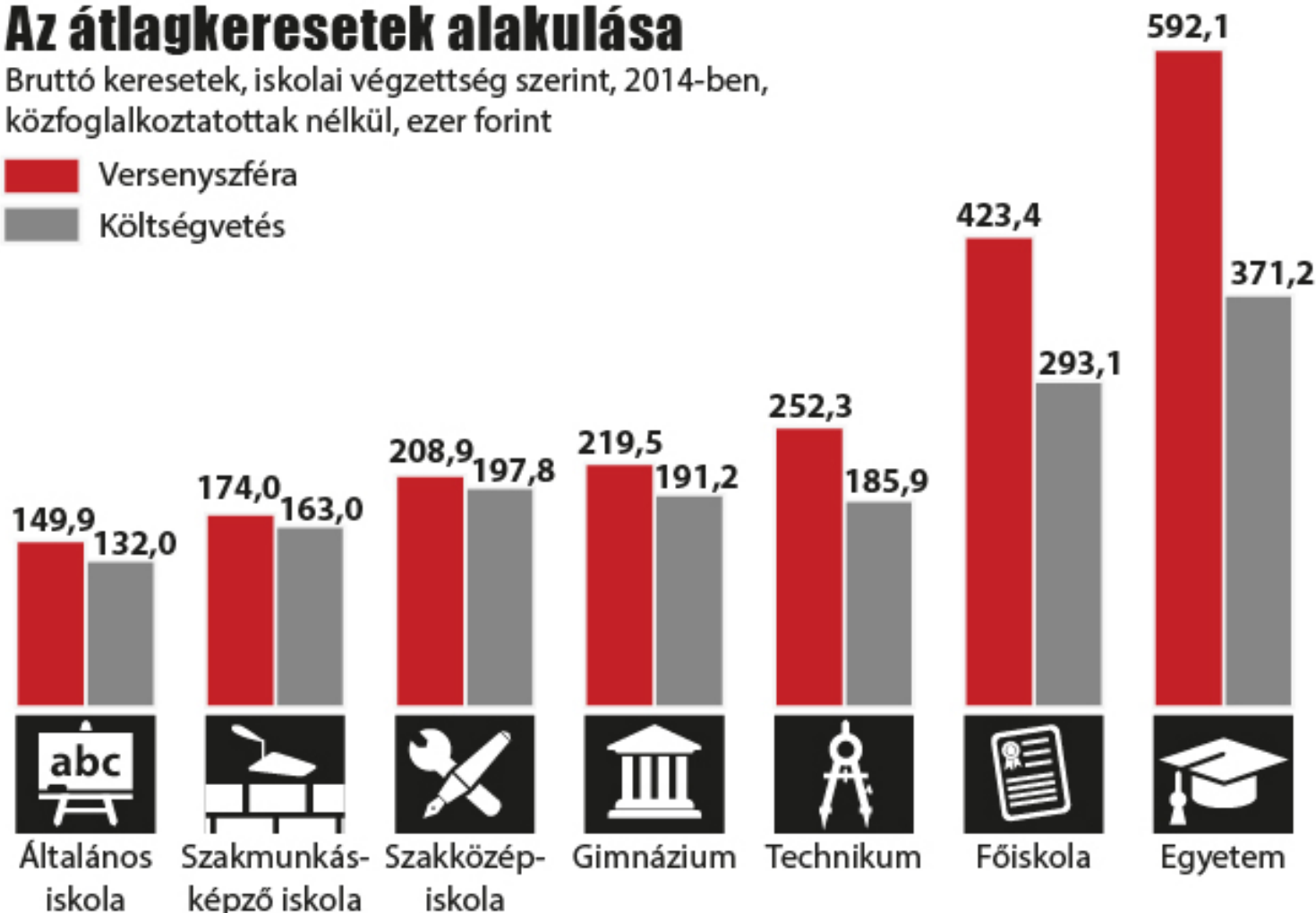

Forrás: KSH / MN-grafika

Az átlagkeresetek alakulása

Bruttó keresetek, iskolai végzettség szerint, 2014-ben, közfoglalkoztatottak nélkül, ezer forint

 Versenyszféra
 Költségvetés

Megéri továbbtanulni

A versenyszférában az egyetemi végzettségűek átlagfizetésének hány százalékát keresik a főiskolai diplomások:

a főiskolai diplomások:

a középfokú végzettségűek:

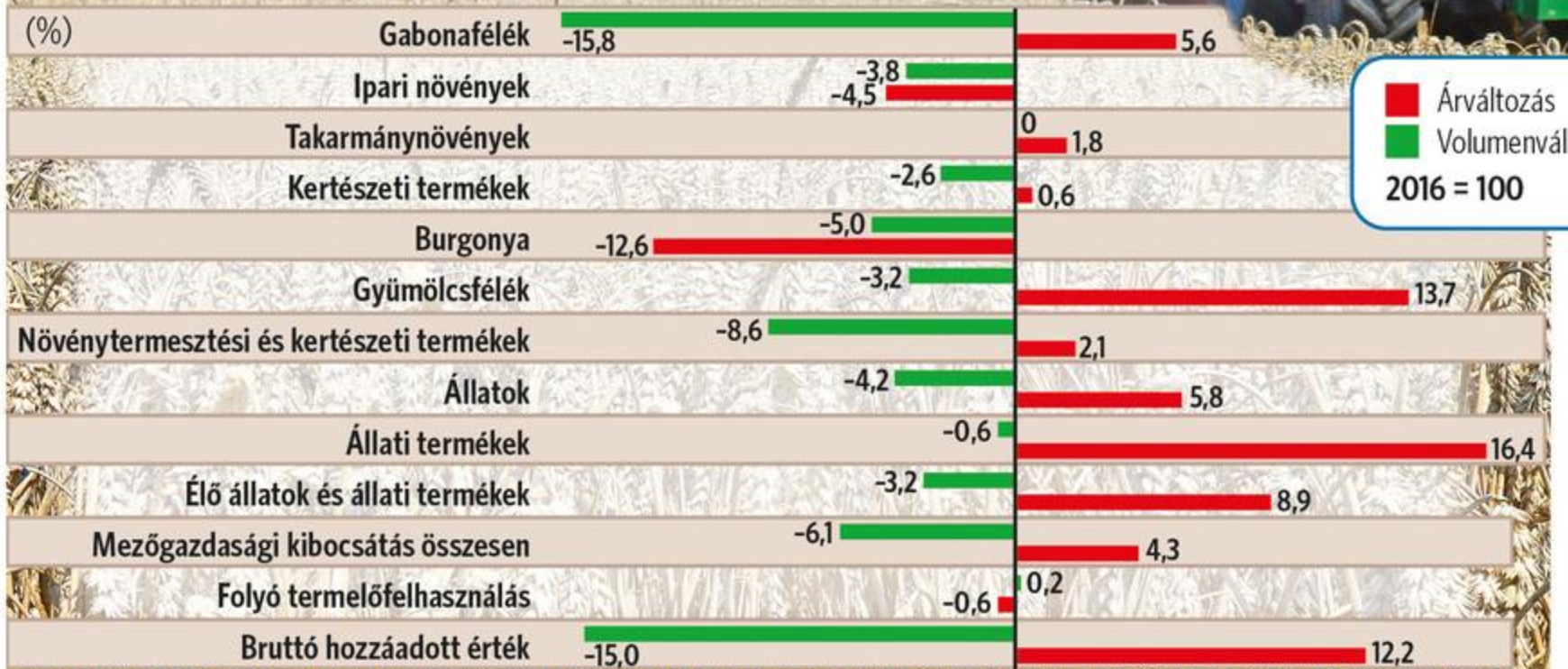
a nyolc általánost végzettek:

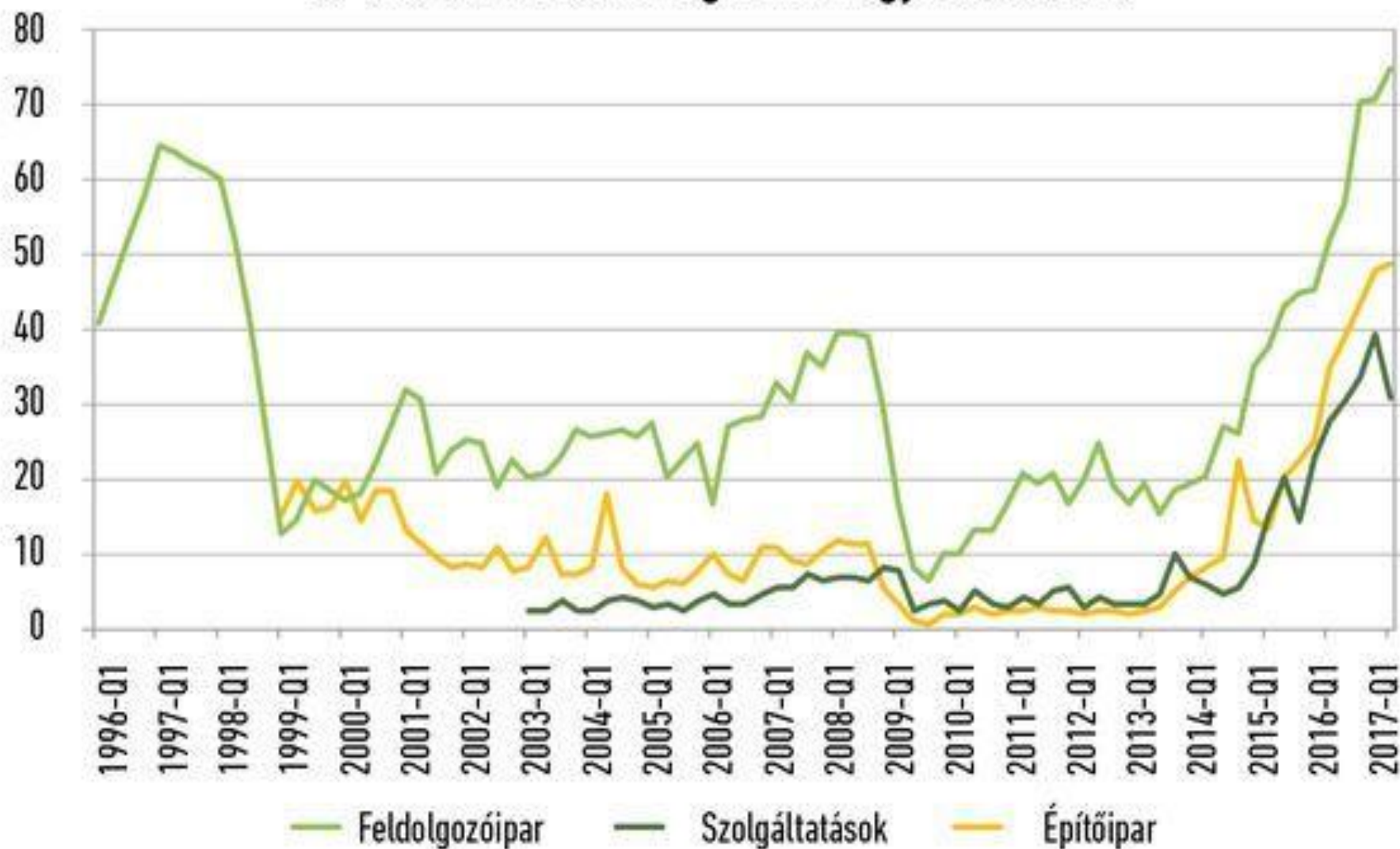
Forrás: KSH / MN-grafika

A mezőgazdaság teljesítménye 2017-ben

Forrás: KSH

Munkaerőhiány, mint a termelést gátló tényező (a megkérdezett vállalkozások %-ában, szezonálisan igazított negyedéves adat)

Forrás: Európai Bizottság, OTP Elemzés

JÖVŐKÉP

Hosszú távon:

- A demográfiai változások nehezen befolyásolhatók és költségesek.
- Mérsékelni kell az elvándorlást, vonzóvá kell tenni a vidéki életformát.
- Az oktatási rendszer átalakítása, a duális képzés preferálása. Ösztöndíjrendszer, jövőkép a fiatalok számára

Rövid távon:

- Kisebb munkaerő igényű, gépesíthető technológiával rendelkező fajok termesztése
 - Technológiaváltás, kevesebb munkaerő felhasználása érdekében.
 - Jobb munkaszervezés a rendelkezésre álló munkaerő jobb felhasználása érdekében.
 - A még szabad munkaerő felkutatása határon innen és túl.
-

Köszönöm a figyelmet!

